

Ο σεβασμός προς τον Θεό και τον συνάνθρωπο: “Το παράδειγμα του αγίου Κωνσταντίνου”

/ [Γνώμες](#)

- Του Πρωτοπρ. Ιωάννου Γκιάφη, Πολιτικού Επιστήμονος-Θεολόγου - Προϊσταμένου Ι. Ν. Αγίου Χριστοφόρου Αγρινίου

Ο Γάλλος φιλόσοφος André Lalande αναφέρει σε ένα από τα έργα του: «Ο σεβασμός είναι το συναίσθημα που απορρέει από την αναγνώριση της ηθικής αξίας σε ένα πρόσωπο ή σε ένα ιδανικό».

Ο σεβασμός αυτός δύναται να εκδηλωθεί προς το θείο, τους νόμους, την αλήθεια και το δίκαιο. Όταν ένα άτομο αναγνωρίζει την πολιτισμική ή θρησκευτική ταυτότητα του συνανθρώπου του, τότε εκφράζει σεβασμό προς την ετερότητα και την ιδιαιτερότητα του «άλλου». Όταν τιμά τον συνάνθρωπό του μέσω πράξεων αγάπης και ανιδιοτελούς προσφοράς, τότε αναγνωρίζει και σέβεται την προσωπικότητά του. Τέλος, όταν τηρεί τους κανόνες που διέπουν μία ευνομούμενη πολιτεία, επιδεικνύει σεβασμό προς την έννοια της δικαιοσύνης. Συνεπώς ο

σεβασμός συνιστά θεμελιώδη παράμετρο της ανθρώπινης ζωής, καθώς προάγει την αρετή και συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη της αρμονικής κοινωνικής συμβίωσης.

Όμως γιατί να αναφερόμαστε στο σεβασμό κατά την 21η Μαΐου; Και η απάντηση στο ερώτημά μας βρίσκεται στο βίο και στην πολιτεία του Αγίου Κωνσταντίνου, τον οποίο τιμά η εκκλησία μας αυτή την ημέρα, μαζί φυσικά με την μητέρα του, την Αγία Ελένη. Πώς αλήθεια φανερώνεται ο σεβασμός του Μεγάλου Κωνσταντίνου μέσα από όλη του την επίγεια πορεία; Μελετώντας κανείς τη ζωή του, θα διαπιστώσει πως μεταξύ των αρετών του συγκαταλέγεται και ο σεβασμός του προς το θείο. Από την παιδική του ηλικία, η μητέρα του τον μεγάλωσε εμφυτεύοντάς του τις χριστιανικές αρετές. Μπορεί εξαιτίας του πατέρα του, ο οποίος ήταν ειδωλολάτρης, του αξιώματός του και των ποικίλων συνθηκών να δήλωνε δημόσια ειδωλολάτρης, όμως μέσα του σιγοέκαιγε η χριστιανική φλόγα, κάτι που εκδηλώθηκε με εμφαντικό τρόπο αργότερα. Η αγία Ελένη έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην πνευματική διαμόρφωση και την χριστιανική μεταστροφή του Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Βεβαίως καθοριστικής σημασίας γεγονός για τη «χριστιανική αλλοίωση» του βασιλέως Κωνσταντίνου υπήρξε και η εμφάνιση του σημείου του Σταυρού με την επιγραφή «Έν τούτῳ νίκα» λίγο πριν τη μάχη που θα έδινε με το στρατό του εναντίον του Μαξεντίου. Και πράγματι δημιουργώντας ένα λάβαρο με τον «Σταυρό του Κυρίου» και έχοντάς το μαζί του στη μάχη, κατάφερε στις 28 Οκτωβρίου του 312 να κατατροπώσει όλο το στράτευμα του Μαξεντίου. Μετά από αυτή τη νικηφόρα έκβαση ήταν πλέον πεπεισμένος για την αλήθεια και την ορθότητα του χριστιανισμού. Έτσι μέσα του καλλιεργήθηκε ο σεβασμός και η ακλόνητη πίστη του προς τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό.

Ένα άλλο γεγονός υψίστης ιστορικής σημασίας ήταν η υπογραφή του διατάγματος των Μεδιολάνων μεταξύ του Κωνσταντίνου και του Λικινίου(313 μ. Χ.). Με το διάταγμα αυτό προβλέπονταν η ανεξιθρησκία σε όλη την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Έρχεται και στηρίζει την ελευθερία της καλλιέργειας της χριστιανικής πίστης σε όλο το ρωμαϊκό κράτος. Αν και η επίσημη θρησκεία του κράτους παρέμενε η ειδωλολατρία, μετά την υπογραφή του διατάγματος επιβάλλονταν πλέον και ο σεβασμός προς τον χριστιανισμό. Καταργήθηκαν όλοι οι νόμοι που ήταν ενάντιοι στους χριστιανούς, καθώς και επήλθε η οριστική παύση των διωγμών κατά των χριστιανών. Ακόμη και όσοι τόποι χριστιανικής λατρείας είχαν καταπατηθεί από τους ειδωλολάτρες, μετά το διάταγμα επιστράφηκαν και πάλι στους χριστιανούς. Άρα ο άγιος και ισάποστολος Κωνσταντίνος αποδεικνύει με όλες αυτές τις ενέργειές του τον αμέριστο σεβασμό του προς τον χριστιανισμό, όταν ως επίσημη «κρατική» θρησκεία επικρατούσε η ειδωλολατρία.

Αλλά κι ένα άλλο γεγονός μεγάλης εκκλησιαστικής σημασίας υπήρξε η από μέρους του σύγκλιση της Α' Οικουμενικής Συνόδου στη Νίκαια της Βιθυνίας το 325 μ.Χ. Έρχεται ο ίδιος 1700 χρόνια πριν και αντιμετωπίζει με την αρωγή των Πατέρων της Εκκλησίας μας την αίρεση του Αρείου, ο οποίος αρνούνταν πεισματικά τη θεότητα του Ιησού Χριστού. Με τη βοήθεια των 318 θεοφόρων Πατέρων διατράνωσε ότι ο Ιησούς Χριστός είναι ο Υιός του Θεού και όχι κτίσμα του Θεού. Δεν έδειξε παρά τον σεβασμό του προς την χριστιανική αλήθεια, τη στιγμή που η αίρεση του Αρείου απειλούσε την εκκλησιαστική ενότητα.

Και άλλα ίσως γεγονότα της ζωής του αγίου Κωνσταντίνου μπορούν ν' αναφερθούν τα οποία φανερώνουν τον σεβασμό του προς τον Θεό και τις εικόνες Του, τους συνανθρώπους του. Εύστοχα ο ιερός υμνογράφος θα αναφωνήσει: «Ἐστήριξας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ὀρθοδόξων βασιλέων πατήρ, χαῖρε χαρὰ τῶν πιστῶν». Στήριξε όχι με πολιτικά λόγια ή ανεκπλήρωτες υποσχέσεις την Εκκλησία, αλλά με μια σειρά έργων που διασώζει η εκκλησιαστική και βυζαντινή ιστορία. Υπήρξε ο μέγας ευεργέτης των χριστιανών με τα προνόμια που τους παρείχε. Συνεπώς αναδείχθηκε ο αυτοκράτορας που σέβονταν τους «άλλους», αλλά ενέπνεε με το παράδειγμά του και τον σεβασμό στους άλλους.

Και εμείς οφείλουμε να προβληματιστούμε, εάν όντως στην καθημερινότητά μας καλλιεργούμε τον σεβασμό μας προς τον Θεό και τους συνανθρώπους μας. Στο βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης διαβάζουμε «Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου»(Παροιμ. θ',10). Και σπεύδουν ορισμένοι να ερμηνεύσουν αυτό τον φόβο ως την αίσθηση του τρόμου έναντι του Θεού. Αντιθέτως σύμφωνα με τον σοφό βασιλέα Σολομώντα η σοφία ξεκινάει στον άνθρωπο, όταν καλλιεργεί τον σεβασμό του και την αγάπη του προς τον Δημιουργό. Ο άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως σχολιάζει ως προς αυτό τον

φόβο του Κυρίου ότι: «ο θείος φόβος εκδηλώνεται ως άκρα αγάπη προς τον Θεό, ως αφοσίωση και λατρεία προς τον Θεό.» Είναι αυτό που συναντούμε στις ζωές των αγίων της Εκκλησίας μας και ιδιαιτέρως των αγίων μαρτύρων που δεν δίστασαν ακόμη και τη ζωή τους να θυσιάσουν για τον Χριστό. Αλλά αυτός ο φόβος προς τον Κύριο αποτυπώνεται ευδιάκριτα και στο βίο του αγίου Κωνσταντίνου μέσα από όλη την θυσιαστική προσφορά του για τον οικουμενικό χριστιανισμό.

Ζώντας μέσα σ' ένα κόσμο κοινωνικής αναλγησίας και ηθικής κατάρρευσης, τον φόβο του Κυρίου ίσως ορισμένοι τον μεταφράζουν ως μεσαιωνισμό. Δυστυχώς η απουσία του σεβασμού έχει οδηγήσει την κοινωνία μας σε αυτή την τρομακτική κατάσταση, της κατάργησης των ηθικών αναστολών, της απαξίωσης των θεσμών, της παραχάραξης των ευαγγελικών αληθειών κ.ά. Δεν θα ορθοποδήσουμε, εάν δεν εμπνεύσουμε τον σεβασμό στα παιδιά μας, αφού πρώτα εμείς τον καλλιεργήσουμε στη ζωή μας. Έλεγε ο άγιος Παΐσιος: «Ο φόβος του Θεού και τον πιο δειλό τον κάνει παλληκάρι. Όσο ενώνεται κανείς με το Θεό, τόσο δεν φοβάται τίποτε.» Γένοιτο!